

העירוב בעיירות הגדולות - א

טעמי ההיתר בזה

ארבעה טעמים, ניתנו על ידי רבני זמנינו, להתיר את העירוב של צורת הפתח, ברחובות שבעיירות הגדולות:

(א) לדעת הפוסקים שכל רחוב שאין ס' רבוא עוברים בו בכל יום, אינו רשות הרבים, ומועלת בו צורת הפתח, כמבואר בשוע"ר (סי' שמה ס"א): "ויש אומרים שכל שאין ששים רבוא עוברים בו בכל יום כדגלי מדבר אינו רשות הרבים אלא כרמלית. ועל פי דבריהם נתפשט המנהג במדינות אלו להקל ולומר שאין לנו עכשיו רשות הרבים גמורה".

☐	רשות הרבים	☐	רשות הרבים	☐	רשות הרבים	☐	רשות הרבים
☐	רשות הרבים	☐	רשות הרבים	☐	רשות הרבים	☐	רשות הרבים
☐	רשות הרבים	☐	רשות הרבים	☐	רשות הרבים	☐	רשות הרבים
☐	רשות הרבים	☐	רשות הרבים	☐	רשות הרבים	☐	רשות הרבים
☐	רשות הרבים	☐	רשות הרבים	☐	רשות הרבים	☐	רשות הרבים
☐	רשות הרבים	☐	רשות הרבים	☐	רשות הרבים	☐	רשות הרבים
☐	רשות הרבים	☐	רשות הרבים	☐	רשות הרבים	☐	רשות הרבים
☐	רשות הרבים	☐	רשות הרבים	☐	רשות הרבים	☐	רשות הרבים

אמנם יתבאר לקמן, דהיינו דוקא בעיירות הקטנות שאין בהם ששים רבוא תושבים, משא"כ בעיירות הגדולות שלנו.

(ב) שכל רחוב שאינו מפולש ומכוון ישר משער העיר לשער העיר, אינו רשות הרבים, ומועלת בו צורת הפתח, כבואר בשוע"ר (שם): "איזו היא רשות הרבים רחובות ושווקים ... שהם מפולשים משער לשער, דהיינו שהשערים מכוונים זה כנגד זה, הרי יש לאותו דרך המכוון משער לשער כל דין רשות הרבים". משא"כ בעיירות שלנו, אין הרחובות מפולשים ומכוונים משער לשער.

אמנם יתבאר לקמן, דהיינו דוקא בעיר המוקפת חומה, משא"כ בעיירות הגדולות שלנו.

(ג) חלק המערבי של עירנו ברוקלין מוקף ג' מחיצות אצל הים (לערך עד רחוב יוטיקא שבשכונתנו קראון הייטס), שאם כן אין לו דין רשות הרבים מן התורה, אלא רשות היחיד או כרמלית, ומועלת בו צורת הפתח, כמבואר בשוע"ר (סי' שמה ס"ו): "מקום המוקף ג' מחיצות גמורות, אלא שפרוץ ופתוח לגמרי ברוח רביעית ... הרי הוא רשות היחיד גמורה מן התורה, והזורק מרשות הרבים לתוכו חייב ... אם הוא פתוח לרשות הרבים, הזורק לתוכו פטור, שאינו כשרות היחיד מן התורה". ואם כן מועלת צורת הפתח – עכ"פ בחלק זה של העיר, שמוקף ג' מחיצות.

אמנם יתבאר לקמן, דהיינו דוקא כשבאמצע המחיצה האמצעית, לא עוברים גשרים של ט"ז אמה ויותר, משא"כ בעירנו, שיוצאים כמה גשרים במערב העיר (אל מנהטן ואל סטטן איילנד).

(ד) הבתים שבעיירותינו הגדולות צמודים זה לזה, והמקום שבינם הוא עומד מרובה על הפרוץ, שאינו רשות הרבים, ומועלת בו צורת הפתח, כמבואר בשוע"ר (סי' שסב ס"ח): "כל היקף מחיצות ... אם הפרוץ כעומד שוה בשוה מותר ... שכך היא הלכה למשה מסיני שלא יהיה הרוב פרוץ". וכפי שאפשר לראות בציור שלפנינו, שאם נתעלם מהרחובות האמצעיים, יהיו כל ד' המחיצות שמסביב "עומד מרובה על הפרוץ". ואם כן מועלת בו צורת הפתח – עכ"פ בחלק זה של העיר, שהוא מוקף ד' מחיצות של "עומד מרובה על הפרוץ".

אמנם יתבאר לקמן, דהיינו דוקא כשאין עוברים רחובות של ט"ז אמה ויותר, באמצע המחיצות האלו. משא"כ בעיירות הגדולות שלנו.

אחר כך תתבאר שיטת רבינו הזקן, מתי מועלת צורת הפתח, הן בסמטאות שבעיירות הגדולות שיש בהם ס' רבוא, והן ברחובות שבעיירות הקטנות שאין בהם ס' רבוא. ובאיזה מקום יכולים להספיק אף הפסים או הלחיים.

☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐
☐	☐	☐	☐

אחר כך תתבאר שיטת רבינו הזקן, מתי מועלת צורת הפתח, הן בסמטאות שבעיירות הגדולות שיש בהם ס' רבוא, והן ברחובות שבעיירות הקטנות שאין בהם ס' רבוא. ובאיזה מקום יכולים להספיק אף הפסים או הלחיים.

בעזה"י, מתחילים אנו בזה סדרת שיעורים בנושא:

העירוב בעיירות הגדולות

נושא כללי זה מתחלק למספר נושאים פרטיים, שבהם ידונו השיעורים הבע"ל:

(א) טעמי ההיתר בזה

(ב) רחוב שבוקעים בו ס' רבוא בכל יום

(ג) שערים המכוונים זה כנגד זה

(ד) ג' מחיצות מסביב, ועומד מרובה על הפרוץ

(ה) הסמטאות שבעיירות הגדולות

(ו) עיר שאין בה ששים ריבוא